

Het boek Daniël - Nummer vijftig

De profetische verborgenheden van Daniël 8 ontsluiten: de openbaring van Palmoni

Jeff Pippenger
2024-01-14

In Daniël hoofdstuk acht wordt aan Daniël een visioen gegeven van de koninkrijken van de Bijbelse profetie, en daarna hoort hij een hemelse dialoog, weergegeven in de vorm van een vraag en een antwoord.

Toen hoorde ik een heilige spreken, en een andere heilige zei tot die bepaalde heilige die sprak: Hoe lang zal het gezicht duren aangaande het dagelijks offer en de overtreding der verwoesting, waardoor zowel het heiligdom als het leger ter vertreding worden overgegeven? En hij zei tot mij: Tot tweeduizend en driehonderd dagen; daarna zal het heiligdom gereinigd worden. Daniël 8:13, 14.

De eerste twaalf verzen stellen het visioen voor, en de verzen dertien en veertien duiden een ander visioen aan. Zoals er, met betrekking tot de twee verschillende Hebreeuwse woorden die beide met „wegnemen” worden vertaald, en de twee verschillende Hebreeuwse woorden die beide met „heiligdom” worden vertaald, in Daniël hoofdstuk acht ook twee verschillende Hebreeuwse woorden zijn die beide met „visioen” worden vertaald.

Wat de twee woorden betreft die vertaald zijn met „wegnemen”, betogen de theologen van het adventisme dat beide woorden moeten worden opgevat in de zin van „verwijderen”. Wat de twee woorden betreft die vertaald zijn met „heiligdom”, betogen de theologen van het adventisme dat beide woorden moeten worden opgevat als „Gods heiligdom”, en wat de twee woorden betreft die vertaald zijn met „visioen”, verdoezelen de theologen van het adventisme opnieuw de onderscheidingen tussen de twee woorden. Het onderscheid was voor Daniël belangrijk genoeg dat hij opzettelijk twee zeer verschillende Hebreeuwse woorden gebruikte; daarom behoren wij dat onderscheid te onderkennen en te handhaven. Het woord „visioen” in vers dertien is het Hebreeuwse woord „chazon”, en het betekent een droom, openbaring of godsspraak—een visioen.

Het woord „visioen” komt tienmaal voor in Daniël hoofdstuk acht, maar het vertegenwoordigt twee verschillende Hebreeuwse woorden. „Chazon”, dat in vers dertien voorkomt, wordt ook aangetroffen in vers één, vervolgens tweemaal in vers twee, uiteraard in vers dertien, en eenmaal in de verzen vijftien, zeventien en zesentwintig. Zeven van de tien keren dat het woord „visioen” in Daniël hoofdstuk acht voorkomt, is het het woord „chazon”, dat eenvoudigweg „een visioen” betekent.

De andere drie keren dat het woord „visioen” voorkomt in Daniël hoofdstuk acht, is het het Hebreeuwse woord „mareh”, dat een aanblik betekent, of een verschijning. In hoofdstuk acht wordt het Hebreeuwse woord „mareh” ook eenmaal niet als „visioen”, maar als „verschijning” vertaald, waardoor de betekenis van het woord nauwkeuriger wordt aangeduid. Waarom gebruikte

Daniël twee verschillende Hebreeuwse woorden die zo dicht bij elkaar liggen in betekenis dat de vertalers ze als hetzelfde woord zouden behandelen? Doet het ertoe?

“Elk beginsel in het Woord van God heeft zijn plaats, ieder feit zijn strekking. En het volledige bouwwerk getuigt, zowel in ontwerp als in uitvoering, van zijn Auteur. Een dergelijk bouwwerk kon door geen ander verstand dan dat van de Oneindige worden ontworpen of gevormd.” Education, 123.

Het antwoord op de tweede vraag is Ja, dat het er werkelijk toe doet waarom Daniël het onderscheid maakte; daarom wordt het de verantwoordelijkheid van de student der profetie om te trachten de eerste vraag te begrijpen, namelijk waarom Daniël het onderscheid maakte. De onderscheidingen die hij maakte met betrekking tot het woord dat vertaald is als „heiligdom” en het woord dat vertaald is als „wegnemen”, hebben eeuwige gevolgen; waarom zou iemand dan minder gewicht verwachten ten aanzien van het woord dat vertaald is als „visioen”? „Elk feit” heeft „zijn betekenis” „in het Woord van God”, en beïnvloedt de profetische „structuur” en de vervulling van de profetie wanneer zij wordt „uitgevoerd”.

Wanneer wij het woord „visioen” in hoofdstuk acht beginnen te beschouwen, is een „feit” dat „betrekking” heeft op Daniëls getuigenis, wie het was die de vraag van Daniël acht, vers dertien, beantwoordde met: „Tot tweeduizend en driehonderd dagen; daarna zal het heiligdom gereinigd worden.”

Er zijn vier feiten die rechtstreeks betrekking hebben op Daniël hoofdstuk acht, welke ik voornemens ben te behandelen. Eén daarvan is dat het visioen van de rivier de Ulai is geïdentificeerd als een profetie voor de laatste dagen, en het is tevens het symbool van de „kennis” van het boek Daniël, die in 1798 ten tijde van het einde werd „ontzegd”.

„Er is behoefte aan een veel nauwgezetere bestudering van het Woord van God. In het bijzonder dienen Daniël en Openbaring aandacht te krijgen als nooit tevoren in de geschiedenis van ons werk. Mogelijk hebben wij in sommige opzichten minder te zeggen met betrekking tot de Romeinse macht en het pausdom, maar wij behoren de aandacht te vestigen op hetgeen de profeten en de apostelen onder de inspiratie van de Geest van God hebben geschreven. De Heilige Geest heeft de zaken zowel in het geven van de profetie als in de gebeurtenissen die daarin worden voorgesteld zó gevormd, dat de menselijke werktuig buiten het gezicht moet blijven, verborgen in Christus, en dat de Here God van de hemel en Zijn wet moeten worden verhoogd.

„Lees het boek Daniël. Roep, punt voor punt, de geschiedenis op van de koninkrijken die daar worden voorgesteld. Aanschouw staatslieden, raden, machtige legers, en zie hoe God werkte om de trots van mensen te vernederen en menselijke heerlijkheid in het stof neer te leggen. God alleen wordt voorgesteld als groot. In het visioen van de profeet wordt Hij gezien terwijl Hij de ene machtige heerser neerwerpt en een andere opricht. Hij wordt geopenbaard als de Monarch van het heelal, op het punt Zijn eeuwig koninkrijk op te richten—de Oude van dagen, de levende God, de Bron van alle wijsheid, de Heerser van het heden, de Openbaarder van de toekomst. Lees en begrijp hoe arm, hoe broos, hoe kortstondig, hoe dwalend, hoe schuldig de mens is, wanneer hij zijn ziel opheft tot ijdelheid.”

„De Heilige Geest wijst ons door Jesaja op God, de levende God, als het voornaamste voorwerp van aandacht—op God zoals geopenbaard in Christus. ‘Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven; en de heerschappij rust op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst’ [Jesaja 9:6].”

“Het licht dat Daniël rechtstreeks van God ontving, werd in het bijzonder voor deze laatste dagen gegeven. De gezichten die hij aan de oevers van de Ulai en de Hiddekel, de grote rivieren van Sinear, zag, zijn thans in vervulling, en alle voorzegde gebeurtenissen zullen spoedig hebben plaatsgevonden.

“Beschouw de omstandigheden van het Joodse volk toen de profetieën van Daniël werden gegeven. De Israëlieten waren in gevangenschap, hun tempel was verwoest, hun tempeldienst opgeschort. Hun godsdienst had zich geconcentreerd in de ceremoniën van het offersysteem. Zij hadden de uiterlijke vormen tot het allesbeheersende gemaakt, terwijl zij de geest van de ware aanbidding hadden verloren. Hun erediensten waren verdorven door de overleveringen en gebruiken van het heidendom, en bij de voltrekking van de offerplechtigheden zagen zij niet verder dan de schaduw naar de werkelijkheid. Zij onderkenden Christus niet, het ware offer voor de zonden der mensen. De Heer werkte om het volk in gevangenschap te brengen en de diensten in de tempel op te schorten, opdat de uiterlijke ceremoniën niet de volle som van hun godsdienst zouden worden. Hun beginselen en gebruiken moesten van het heidendom gezuiverd worden. De rituele dienst hield op, opdat de dienst van het hart herleven zou. De uiterlijke heerlijkheid werd weggenomen, opdat het geestelijke geopenbaard zou worden.”

„In het land van hun gevangenschap, toen het volk zich met berouw tot de Heere wendde, openbaarde Hij Zich aan hen. Zij misten de uiterlijke voorstelling van Zijn tegenwoordigheid; maar de heldere stralen van de Zon der Gerechtigheid schenen in hun verstand en hart. Toen zij in hun vernedering en benauwdheid tot God riepen, werden aan Zijn profeten visioenen gegeven die de gebeurtenissen van de toekomst ontvouwen — de omverwerping van de onderdrukkers van Gods volk, de komst van de Verlosser en de vestiging van het eeuwige koninkrijk.” Manuscript Releases, deel 16, 333–335.

Het „feit” dat het visioen van de rivier de Ulai voor de laatste dagen werd gegeven, vereist dat een student van de profetie zich inspant om te begrijpen wat daarin is voorzegd aangaande de gebeurtenissen die in het visioen worden voorgesteld. De profetische „zaken” die met het visioen van de rivier de Ulai verband houden, werden door de „Heilige Geest” „gevormd”, „zowel in het geven van de profetie als in de gebeurtenissen die worden uitgebeeld.” Wat er met een profetie gebeurt wanneer hij een visioen ontvangt, evenals de gebeurtenissen van de profetie die de profetie aanwijst, dienen te worden bestudeerd, in het besef dat beide een profetische voorstelling zijn van hetgeen in de laatste dagen zal worden vervuld. De voorgaande passage benadrukt dat wij behoren te erkennen dat Daniël zich in de gevangenschap van de „zeven tijden” bevond.

Daniël vertegenwoordigt hen die hun gevangenschap erkennen aan het einde van de drieënhalve dagen van Openbaring elf, die zich vervolgens in berouw tot de Heer wenden, het gebed van Leviticus zesentwintig vervullen, het kostbare van het verachtelijke scheiden, en dan vervult de Heer Zijn belofte om hen die verstrooid zijn geweest te vergaderen, wanneer Hij Zich aan hen

openbaart. Hun „voornaamste voorwerp van aandacht” is dan „God zoals geopenbaard in Christus.”

De „strekking” van het visioen van de rivier de Ulai, en de wijze waarop dit bijdraagt aan de „structuur” van de profetische boodschap die door Christus werd „ontworpen”, is het eerste „feit” dat wij kort hebben beschouwd, en de aangehaalde passage maakt duidelijk dat ons voornaamste doel de openbaring van God dient te zijn, zoals „geopenbaard in Christus”. In Daniël hoofdstuk acht wordt Christus niet voorgesteld zoals door Jesaja, toen Jesaja verklaarde dat Christus’ „naam zal genoemd worden Wonderlijk, Raad, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst”. In Daniël hoofdstuk acht wordt God in Christus geopenbaard als Palmoni, wat betekent: de Wonderlijke Teller, of de Teller van Geheimen.

Dat „feit” vereist dat de „strekking” van de naam „Palmoni” wordt onderzocht, evenals de wijze waarop die naam bijdraagt aan de „structuur” en het „ontwerp” van de profetie. Een derde „feit” in Daniël hoofdstuk acht, dat erkend behoort te worden, is dat in dat hoofdstuk de centrale leerstellige pijler van de Milleritische beweging wordt uiteengezet. Millers schitterendste juweel werd gevonden in vers veertien, en wij behoren te trachten de „strekking” te begrijpen die dat „feit” heeft voor het gezicht van de rivier Ulai, dat thans in vervulling is.

In Millers droom, toen de kist op de tafel in het midden van zijn kamer werd geplaatst, straalde zij met de glans van de zon; maar in de laatste dagen is de kist groter en straalt zij tienmaal helderder dan toen zij aanvankelijk op Millers tafel werd geplaatst. Wat is er aan het gezicht van de rivier de Ulai, dat de centrale pijler van de Milleritische beweging omvat, waardoor het licht van die leer in de laatste dagen tienmaal toeneemt? Wat wordt in de laatste dagen geopenbaard dat niet geopenbaard werd ten tijde van het einde in 1798? Wat zijn „de gebeurtenissen” van het gezicht van de rivier de Ulai, waarvan zuster White zegt dat zij „thans in vervulling gaan?”

Indien wij deze eerste drie feiten eerlijk samenbrengen (het visioen van de Ulai, Christus geopenbaard als Palmoni en de centrale leerstellige pijler), zouden wij bereid moeten zijn een eenvoudig uitgangspunt te aanvaarden dat van invloed zal zijn op onze studie van het visioen van de rivier de Ulai. Deze samengevoegde feiten maken aan hen die willen zien duidelijk dat de boodschap die in 1798 werd ontzegd, een boodschap was die „aan de tijd was opgehangen”. Zonder het element van voorspellende tijdsprofetie zou Millers boodschap niet hebben bestaan.

Het vierde „feit” dat betrekking heeft op dit hoofdstuk, is dat de Millerieten een boodschap brachten die gebaseerd was op profetische tijd. Om dit feit te benadrukken, werd God in Christus, in vers dertien en veertien, geopenbaard als de Wonderbare Tellers (Palmoni). De gedachte dat het visioen er slechts uit bestond 22 oktober 1844 aan te wijzen als het einde van de twee duizend driehonderd dagen van vers veertien, is koud water werpen op de openbaring van God, geopenbaard door Christus als Palmoni.

De theologen van het adventisme hebben zich ijverig ingespannen om de betekenis van de vraag in vers dertien van Daniël hoofdstuk acht te begraven, teneinde in hun schotel van fabels die smaak te verwekken waarvan zij hebben vastgesteld dat die de onwetenden met jeukende oren ervan zal weerhouden zich bezig te houden met de waarheden die verbonden zijn met de centrale pijler van

het adventisme.

“Het Schriftwoord dat, meer dan alle andere, zowel het fundament als de centrale pijler van het adventgeloof was geweest, was de verklaring: ‘Tot tweeduizend driehonderd avonden en morgens; dan zal het heiligdom gereinigd worden.’ [Daniel 8:14.] Dit waren vertrouwde woorden voor allen die geloofden in de spoedige komst van de Heere. Van de lippen van duizenden werd deze profetie herhaald als het wachtwoord van hun geloof. Allen voelden dat van de daarin voorzegde gebeurtenissen hun heerlijkste verwachtingen en dierbaarste hoop afhankelijk waren. Van deze profetische dagen was aangetoond dat zij in de herfst van 1844 zouden eindigen. Evenals de overige christelijke wereld huldigden de adventisten toen de opvatting dat de aarde, of een deel daarvan, het heiligdom was. Zij verstonden onder de reiniging van het heiligdom de zuivering van de aarde door de vuren van de laatste grote dag, en dat dit zou plaatsvinden bij de tweede komst. Vandaar de gevolgtrekking dat Christus in 1844 naar de aarde zou terugkeren.

„Maar de vastgestelde tijd was verstreken, en de Heere was niet verschenen. De gelovigen wisten dat Gods Woord niet kon falen; hun uitleg van de profetie moest onjuist zijn; maar waar lag de vergissing? Velen hakten de knoop van de moeilijkheid roekeloos door door te ontkennen dat de 2300 dagen in 1844 eindigden. Hiervoor kon geen reden worden gegeven, behalve dat Christus niet was gekomen op de tijd waarop zij Hem verwachtten. Zij redeneerden dat, indien de profetische dagen in 1844 waren geëindigd, Christus dan zou zijn wedergekeerd om het heiligdom te reinigen door de zuivering van de aarde door vuur; en dat, aangezien Hij niet was gekomen, de dagen niet geëindigd konden zijn.

„Deze conclusie aanvaarden betekende afstand doen van de vroegere berekening van de profetische perioden. Men had vastgesteld dat de 2300 dagen begonnen toen het bevel van Artaxerxes tot het herstel en de herbouw van Jeruzalem van kracht werd, in de herfst van 457 v. Chr. Indien men dit als uitgangspunt nam, bestond er volmaakte harmonie in de toepassing van alle gebeurtenissen die in de uitleg van die periode in Daniël 9:25–27 waren voorzegd. Negenenzestig weken, de eerste 483 van de 2300 jaren, zouden reiken tot op de Messias, de Gezalfde; en Christus' doop en zalving door de Heilige Geest, in 27 n. Chr., vervulden deze bepaling volkomen nauwkeurig. Midden in de zeventigste week zou de Messias uitgeroeid worden. Drieënhalf jaar na zijn doop werd Christus gekruisigd, in de lente van 31 n. Chr. De zeventig weken, of 490 jaren, zouden in het bijzonder op de Joden betrekking hebben. Bij het einde van deze periode verzegelde het volk zijn verwerping van Christus door de vervolging van zijn discipelen, en de apostelen wendden zich tot de heidenen, in 34 n. Chr. Toen de eerste 490 jaren van de 2300 ten einde waren, bleven er nog 1810 jaren over. Van 34 n. Chr. strekken 1810 jaren zich uit tot 1844. ‘Dan,’ zei de engel, ‘zal het heiligdom gereinigd worden.’ Alle voorafgaande bijzonderheden van de profetie waren onbetwistbaar vervuld op de vastgestelde tijd. Met deze berekening was alles duidelijk en harmonieus, behalve dat men niet inzag dat er in 1844 enige gebeurtenis had plaatsgevonden die overeenkwam met de reiniging van het heiligdom. Te ontkennen dat de dagen toen eindigden, betekende de gehele kwestie in verwarring brengen en afstand doen van standpunten die door onmiskenbare vervullingen van de profetie waren bevestigd.”

“Maar God had Zijn volk geleid in de grote adventbeweging; Zijn kracht en heerlijkheid hadden het werk begeleid, en Hij zou niet toelaten dat het zou eindigen in duisternis en teleurstelling, om als een valse en fanatieke opwinding te worden gesmaad. Hij zou niet toelaten dat Zijn woord in twijfel en onzekerheid gehuld bleef. Hoewel velen hun vroegere berekening van de profetische perioden opgaven en de juistheid ontkenden van de beweging die daarop was gegrond, waren anderen niet bereid punten van geloof en ervaring prijs te geven die door de Schriften en door het getuigenis van de Geest van God werden bevestigd. Zij geloofden dat zij in hun studie van de profetieën gezonde uitleggingsbeginselen hadden aangenomen, en dat het hun plicht was vast te houden aan de reeds verkregen waarheden en dezelfde weg van Bijbels onderzoek te blijven volgen. Met ernstig gebed heroverwogen zij hun standpunt en bestudeerden de Schriften om hun vergissing te ontdekken. Toen zij in hun berekening van de profetische perioden geen fout konden ontdekken, werden zij ertoe geleid het onderwerp van het heiligdom nauwkeuriger te onderzoeken.” *The Great Controversy*, 409, 410.

In dezelfde passage waarin het visioen van de rivier de Ulai wordt geïdentificeerd, is ons door Zuster White meegedeeld dat er „behoefte is aan een veel nauwkeuriger studie van het Woord van God.” De theologen zullen het onderwerp van de „profetische perioden” in de voorgaande passage uit *The Great Controversy* naar voren brengen, alsof de „profetische perioden” waartoe Zuster White haar commentaar beperkt, de vijf profetieën zijn die binnen de profetie van de tweeëntwintighonderd jaar worden weergegeven. Zij beweren immers dat vier van die profetieën in de passage specifiek aan de orde worden gesteld. Maar een „veel nauwkeuriger studie” van het onderwerp toont aan dat de term „profetische perioden” in het meervoud in de geschriften van Zuster White nauwkeuriger verwijst naar de twee profetieën die op 22 oktober 1844 vervuld moesten worden.

Er zijn vijf specifieke tijdsprofetieën die Gabriël aan Daniël aanduidde en die deel uitmaken van de tweeëntwintighonderd jaren. De eerste wijst op negenenvertig jaar, waarin de „straten en muren zouden worden herbouwd in benauwde tijden”. De tweede was de doop van Christus na vierhonderddrieëntachtig jaar vanaf het beginpunt van 457 v.Chr. De derde was Zijn kruisiging, de vierde wees aan wanneer het evangelie tot de heidenen zou gaan aan het einde van de vierhonderdnegentig jaren die in het bijzonder voor de Joodse natie waren afgezonderd, en de vijfde, en alleen de vijfde, tijdsprofetie eindigde op 22 oktober 1844. De voorgaande vier tijdsprofetieën eindigden ruimschoots vóór 1844. Wat bedoelt Zuster White dus daadwerkelijk wanneer zij de uitdrukking „profetische perioden” in het meervoud gebruikt, die in 1844 moesten eindigen?

Bij de behandeling van de eerste teleurstelling van de Millerieten wijst zij op het antwoord op die vraag:

‘Ik zag het volk van God blij in verwachting, uitzien naar hun Heer. Maar God had voorgenomen hen te beproeven. Zijn hand bedekte een vergissing in de berekening van de profetische perioden. Zij die uitzagen naar hun Heer ontdekten deze vergissing niet, en ook de meest geleerde mannen die zich tegen de tijd verzetten, zagen haar niet. God had beschikt dat Zijn volk een teleurstelling zou ondervinden. De tijd verstreek, en zij die met blijde

verwachting naar hun Heiland hadden uitgezien, waren bedroefd en moedeloos, terwijl zij die de verschijning van Jezus niet hadden liefgehad, maar de boodschap uit vrees hadden aangenomen, er behagen in schepten dat Hij niet was gekomen op de verwachte tijd. Hun belijdenis had het hart niet geraakt en het leven niet gereinigd. Het voorbijgaan van de tijd was uitermate geschikt om zulke harten aan het licht te brengen. Zij waren de eersten om zich af te keren en de bedroefden, de teleurgestelden, te bespotten, namelijk hen die de verschijning van hun Heiland werkelijk liefhadden. Ik zag de wijsheid van God in het beproeven van Zijn volk en hun een diepgaand onderzoekende toets te geven om te openbaren wie in het uur van beproeving zouden terugdeinzen en terugkeren.’

‘Jezus en heel de hemelse heerschare zagen met medeleven en liefde neer op hen die met blijde verwachting hadden verlangd Hem te zien Die hun zielen liefhadden. Engelen zweefden om hen heen om hen te ondersteunen in het uur van hun beproeving. Degenen die hadden nagelaten de hemelse boodschap aan te nemen, werden in duisternis gelaten, en Gods toorn ontbrandde tegen hen, omdat zij het licht niet wilden aannemen dat Hij hun uit de hemel had gezonden. Die getrouwe, teleurgestelde mensen, die niet konden begrijpen waarom hun Heer niet kwam, werden niet in duisternis gelaten. Opnieuw werden zij tot hun Bijbels geleid om de profetische perioden te onderzoeken. De hand des Heren werd van de cijfers weggenomen, en de vergissing werd verklaard. Zij zagen dat de profetische perioden tot 1844 reikten, en dat hetzelfde bewijs dat zij hadden aangevoerd om aan te tonen dat de profetische perioden in 1843 eindigden, bewees dat zij in 1844 zouden aflopen.’ Early Writings, 235–237.

De „profetische perioden” waren de „profetische perioden” die „reikten tot 1844”, waarvan de Millerieten aanvankelijk hadden geloofd dat zij tot 1843 reikten. De „profetische perioden” die tot 1844 reikten, waren „drie profetische perioden”, en alle worden voorgesteld op de tabellen van Habakuk. Een van de drie perioden „raakt” eenvoudigweg 1844, en de beide andere reiken tot 22 oktober 1844. De dertienhonderdvijfendertig dagen reikten tot de allereerste dag van 1844, toen de eerste teleurstelling van de Millerieten kwam en de vertoef tijd van zowel Habakuk hoofdstuk twee als van de gelijkenis van de tien maagden in Mattheüs vijfentwintig begon.

De tweeduizend driehonderd dagen van Daniël hoofdstuk acht, vers veertien, reikten tot 22 oktober 1844, en de tweeduizend vijfhonderd twintig jaren van de „zeven tijden” tegen het zuidelijke koninkrijk Juda eindigden daar eveneens. Palmoni stelt zich in vers dertien van Daniël acht voor als de Wonderbare Teller, en de profetische „structuur” en „opzet” die hij vervolgens ontvouwde, omvatten ten minste tien onderling samenhangende tijdsprofetieën.

Wij zullen deze waarheden in het volgende artikel nader gaan beschouwen.

“Christus gaf de wereld een les die in verstand en ziel gegrift zou moeten worden. ‘Dit nu is het eeuwige leven,’ zei Hij, ‘dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt.’ Maar Satan werkt op de menselijke geest en zegt: Doe deze of gene handeling, en gij zult als goden zijn. Door bedrieglijke redeneringen bracht hij Adam en Eva ertoe Gods woord in twijfel te trekken en daarvoor een theorie in de plaats te stellen die tot overtreding en ongehoorzaamheid leidde. En zijn sofistiek doet heden ten dage wat zij in Eden deed. Toen Christus in onze wereld kwam, koos Hij nederige vissers als grondslag van Zijn

gemeente. Aan deze discipelen trachtte Hij de aard van Zijn koninkrijk en zending te verklaren. Maar hun beperkte begrip legde Hem een belemmering op. Zij hadden de uitspraken van de schriftgeleerden en Farizeeën overgenomen, en daarom was veel van wat zij geloofden onwaar. En hoewel Christus hun vele dingen te zeggen had, waren zij niet in staat veel te horen van hetgeen Hij hun zo vurig verlangde mee te delen.”

„Christus treft de godsdienstigen van deze tijd zo vol dwalende denkbeelden aan dat er in hun verstand geen plaats is voor de waarheid. Door het onderwijs dat gegeven wordt, vermengen leraren de denkbeelden van ongelovige auteurs. Zo hebben zij onkruid gezaaid in de gedachten van de jeugd. Zij geven uiting aan opvattingen die noch aan jongeren noch aan ouderen mogen worden voorgehouden, zonder ooit na te denken over wat voor zaad zij zaaien, of over de oogst die zij als gevolg daarvan zullen moeten binnenhalen.” Review and Herald, 3 juli 1900.